

LÁ THƯ MỤC VỤ

Vị tướng lừng danh Hoa Kỳ Mac Arthur, sau khi thị sát chiến trường Thái Bình Dương, nhìn thấy những gương mặt mệt mỏi, căng thẳng, thiếu ngủ, và sợ hãi của những người lính Thủy Quân Lục Chiến, ông phát biểu : *“Những nỗi lo lắng, sợ hãi, nghi ngờ, chán nản, thất vọng... đã đưa cho chúng mình đến sát lộ huyết và khiến thân xác chúng mình trở thành bụi đất trước khi cái chết đến”*. Quả đúng như thế, nhìn gương mặt, đặc biệt là đôi mắt, người ta có thể đoán được trạng thái bên trong của một con người, nhất là một ‘bên trong’ chứa đầy những ‘hỗn loạn’, chắc chắn chúng sẽ tàn phá dung mạo và đốt ngắn cuộc đời.

Cái già và cái chết chẳng tha cho ai, chúng nó cứ lù lù kéo đến, nhưng hình như cái già và cái chết đến với người tù mau chóng hơn và tàn nhẫn hơn Trước mặt các tù nhân, tương lai chỉ là một ‘No Through Road’ (ngõ cụt), ngày nào được về, những người thân yêu ra sao, có thể hòa nhập vào một xã hội vốn đã loại những phần tử bị coi là có hại cho chế độ ? Còn gì để bám víu, tìm đâu ra lẽ sống ? Bởi vậy, tất cả những gì còn lại của các tù nhân là sống giây phút hiện tại, là mơ tưởng, là hoài niệm về quá khứ mà thôi.

Đã có một thời gian khá dài tôi say mê nhìn những gương mặt của những anh em đồng cảnh ngộ trong tù. Hầu hết những gương mặt đều trầm lặng, u hoài và hốc hác với cặp mắt hõm sâu. Hàm răng thì miễn bàn đến, lần lượt từng chiếc đi nghi phép vô thời hạn, khiến cho khuôn mặt hom hem thêm. Vì không được phép giữ gương soi mặt nên không tù nhân nào nhìn thấy khuôn mặt của mình mà chỉ thấy khuôn mặt người khác. Từ đó tôi suy ra mặt tôi cũng hốc hác, cũng ủ rũ, cũng u sầu như những người tôi nhìn thấy quanh tôi. Nhưng, suốt những năm tháng tù đầy ấy, tôi đã chứng kiến những cuộc ‘biến hình’ rất kỳ diệu.

Những anh em được gọi tên vì có gia đình thăm nuôi, phút chốc đã thay hình đổi dạng, hết là con sâu nằm trong kén mà trở thành cánh bướm tung bay. Thường ngày có vẻ chậm chạp mệt mỏi bỗng trở nên nhanh nhẹn cùng sinh động, và gương mặt những con người may mắn ấy đã hoàn toàn ‘biến hình’. Niềm vui được gặp mặt những người thân yêu sau những năm tháng xa cách là nguyên nhân cho sự ‘biến hình’ của những anh em ấy. Đối với những người tù được gọi tên thả về với xã hội và gia đình, cuộc ‘biến hình’ càng rõ nét và toàn diện hơn, không những thế, họ còn biến thành những con người mới hoàn toàn.

Khi chuyến tàu hỏa Thống Nhất rời ga La Hay hướng về phía Nha Trang, ngồi yên trong một góc toa, tôi bắt đầu quan sát những anh em vừa được thả về một lượt với tôi. Lòng tôi vui mừng khó tả đến nỗi tới giờ này tôi vẫn không quên những giây phút ấy. Gương mặt những anh em quanh tôi cũng rạng rỡ khác thường, không còn nét u hoài ủ rũ nữa. Vâng, chúng tôi đã ‘biến hình’ và niềm vui là nguyên do chính. Con chim đã được thả ra khỏi lồng, bay cao bay xa vào bầu trời mênh mông, không vui sao được ?

‘Biến’ là thay đổi, ‘hình’ là dung mạo, như vậy thì ‘biến hình’ là làm cho hình dạng thay đổi. Tôi nghĩ có thể thay đổi từ tốt ra xấu hoặc ngược lại, từ ma quái ra thiên thần hay từ thiên thần ra ác quỷ. Trong cuộc sống hằng ngày, ai trong chúng ta cũng có lúc biến hình. Vì là con người, nên những cuộc biến hình bao giờ cũng lưu lại những dấu vết hoặc là đau thương hay là hạnh phúc tùy thuộc vào cuộc biến hình vào ánh sáng hay vào bóng tối. Có người vì nhân đức mà phải biến hình thì cũng có người biến hình để được người khác gọi là nhân đức. Có người biến hình để sống thủy chung thì cũng có ai đó biến hình để người khác không thấy sự bội ước của mình. Đúng là thiên hình vạn trạng nhưng làm sao qua mắt Thiên Chúa ?

Một điều bi đát nữa là chúng ta nhìn sai về Chúa và về tha nhân. Đôi lúc chúng ta biến hình Chúa thành ma, hay thành ông làm vườn, hay thành người lữ hành trên đường Ê-Mau... những lúc ấy chúng ta đánh mất Chúa. Trong đời sống gia đình, vợ chồng biến hình nhau thành quả báo, thành cục nợ, thành nghiệp chướng...lúc ấy vợ chồng đánh mất nhau. Cha mẹ biến hình con cái thành gánh nặng, thành ‘thánh giá’... không chóng thì chày những bậc cha mẹ ấy sẽ mất con cái.

Có những hoàn cảnh rất đau thương nhưng nhờ khả năng biến hình mà trở nên lạc quan hạnh phúc. Có những khi cuộc đời không giống tổ to tát nhưng vì không có khả năng biến hình nên đành trở nên ủ dột tù hãm. Chỉ cần một tia sáng của tình yêu thôi khả năng biến hình sẽ xuất hiện. Không vui mừng và hạnh phúc sao được khi tin rằng mình được yêu thương vô điều kiện, và cho dù mình có tội tộ và tội lỗi ngập đầu, mình vẫn được thương yêu tha thứ. Vậy, hãy biến hình trong Mùa Chay năm nay, nhé.

Linh mục Phạm Quang Hồng.